

سر محرر: شهیندر زاده فیهلی

احمد علمی

محل اداره سی:

مجال اوغلنده «حکمت» اداره خانه سی در.

حقه مقرون، اغراضدن سالم افکار و مقالاته صحیفه لر من آجقندر.

MUSSAHÉBÉ

Journal turc, quotidien, politique et littéraire

DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE: A. HILMY CHEHBENDER

مصباح

اوراق و مکاتیب سر محررنامه

کونده ریله لی در.

امتراك برلی:

برسنه لی یوز، آتی آیلنی آتش غروشدن.

بوسته اتحادینه داخل مملاک اجنبیه ایچون سنه لی قرق فرانقندر.

ABONNEMENT

Union Postale: un an, 40, sixmoi, 25 Fr.

REDACTION: CONSTANTINOPLE, DJAGAL OGLOU

نسخه سی ۱۰ پاره

حقه خادم یومی غزنه در.

نسخه سی ۱۰ پاره

بوراس طویل حکمتدن صادر اولان انشاآت
حقه بی گوش انتباهکزه عرض ایتدیگدن
افتخار ایدیکن.

اگر سوله بکری لایق وجهه فهم وادراک
ایده بیلدی ایسه کز بو خطبه سی، قلمناستونک
امریضای جنوبی قوتفرانس لرینه معادل طوونوب
هر دقیقه اولن لیرا حسابله درحال معادله جیبیک
حاصله سی آلیرم... بوتکلیفده کدهشتک
قارشیشنده بوتون جماعت، خطبه دن برکده
اکلامدق لرخی مقام تصدیقه ایکی دیزلرینه بردن
باقیدیلر اوکه آرقیه سالانغه باشلادیلر. خطیب
دیدکی: اولیه ایسه سوز ویرک، بن ناظر
اوله جم اوزمان علیهمده حرف واحد جهانی
سوله مکه یین ایدک!... جماعتک «یاشاسن!»
یاشاسن» نداری عیوقه چیقوردی،
«یاقین وار... قاضی کوننده!... فریادی
دوبولدی.

زوالی خطیب، بر نه کیلیدی و صوک الیک
سرجه پارماغی هوایه طوونوب خاتمه اوله رقدهم
دیدکی:

یانا ندرده نده عقامر وار... فقط ناظر
اولورسم بو فلاکتی اونودوردهم بر طرزده
«تصر دلتین مهتاب» پادیرسم بی عیبلامیکز:
«و چونکه: اسنانی،» منفعت شخصیتهک»
اسیر و خادیدر.

بش پارساز جماعت، بوسونک معنای اولویسی
اوکنده، سحوره قدر چاقاقدی.

دما سزه ایضاح ایدجهک نهل وارنهل!
رمضان درویره سی

مضامین

آبدالکرک ناز زمانلری؟ و بو زمانلرده مولالریله
جاوه لرلی اولورمش. بغدادده خلقق ظهور
ایتدیکی هنکامده، بهاول دانا، جاموردن انسان
هیکلاری یاپار و ثقات نوقانیه و محتاجه سی نه ده لک
بر طرغه دیزرمش. «نه یاپورسک؟» دیسه
صومشر، جواباً دیش کی:

— انسان بابیورم.

— هیچ برتول، بوکا موفق اولوروی؟
— رزقی و بریه جهک اوله قدن سوکرانندن
اولاسین.

آه نالورودی زده ده برسیاسی بهاول چیته سده
برناز زماننده رجال مدریه:

— بر نیجه و بریه جهک اوله قدن سوکران
سوریلره قومیسونلردن: حسن تطبیق ایدیلر جهک
اوله قدن سوکران سوریلره قانونلردن نه چیقار؟
دیه، لکن قورقارز که بویکی بهاولی ده افشله
سولنه مک ایچین برده ده «قومیسونلری تدقیق
قومیسونی» یابیلر و ریاستی بهاول و بریلر.

— «برن دکوکه کوب دیزسز، بر بریه
برکیسه لر» برجسته سنه کی کوبدن عجا شاعرک
مرادی نه؟

— نه اولاجق، قومیسونلر!

— قومیسونلری؛ لکن کوب ایله قومیسون
آراسنده وجه مشابهت نه؟

— اولان: هر ایکسک جوقنی. «بردن کوکه
کوب» مقابل مملکت زده بصره دن اشقورده
قدر لاجسی قومیسونلر وار. ایکسک مصرعه کی
«شاید برنی جکسلر، سیر ایله یک کومبور
توی!» مفهومیده تماماً قومیسونلره مشابه.
هر قومیسونک ایکی، دیگر قومیسونلره لاجسی
اوراق حواله سندن عبارت. قومیسونک برنی
لفظ ایسه ک، دیگر لری ده شاشیر بر قایل.
ها برکیش کویلر، ها بر بریه طوونوشش
قومیسونلر، هازنهی صابی!...

و عندالوجدان مسئولیتدن تحاشی ایتیه رک،
پایامایه جنی وظائفن دوش مسئولیتله آلانلرک در.

احمدی

بیچاره

۳

او ساردم: وظیفه سیر لیل، بکا، مشیبه
شلامنده کزله دیکی حادثات غریبه سی — تصادف.
لریله — آچارو سزه تحفلر هدیه ایدرم. بیلم.
اوروجک خبیصه منازه سی، ندر، تریاکلیک
دوری کچکدن سوکراده دماغ، روح آسوده
اولایور. اون درت ساعتک آجق ایله استه یین
معدده الاستیقت قدیمه سی اکساب ایده بیلیم
ایچین خلی بحرانی دقیقه لر کچیر یور: بی نه مک
اوروجدن شکایتی یوق، اوچ آیلرک صوک
چارشایارنده آجلمه ادمان آتش نه اولاجق؟
قوش قورصاجق ده ریب ملولایی ویرمش؛
سحوره ده قالمازه ش؛ اما ائند یسی...
مخمله سنک معروف تریاک کلی در. اعتیاد دائمی.
سی... یوانه فرط محبتندن (!) ۳۱۳ دنبری
ماوی — بیاض کیمه ک که یه ده بوخاطرده
ودادی تلبس آتش بیاض کوسه صاقلی، ذیک
وکوچوک برننه یک یاقین یاییق اغزی، جان
آلت دوداغنه پیشچهنه قیسه چککسی،
قاضی کوی موزمنده محفوظ آثار مشهوره
قدیمه دن: «تومرونک ماکنه سی کی منتظم
افاده سیله ده تیز ایدر. کندیسی چوقور بوسناک
بلی. عله مک سنلی» قاعده صاندیقنک اسک
سوار دلیل آتش واز زمان میدان شوره زارده
یک نازیر سوری بی آناز اولوب سیاست
دوغرا به شعبه سنده، مایه صوفیون قلنده
داهیه ابراز رویت و ذرات آتش؛ شیمدی
موقیقات، ماشیه ک یاده مغزیه آجققلرده رمضان
مناسجه تیله قوتفرانس و بریتوردی. بده،
کیتکه اوزان خدمت دورا دورک تعب برن توریه
زمره سامعینه قایلیم و بورایه قدر کوردیکم
بولیس، بلدیقه نقاشی بر صریه دزمک ممکن
اولد یق ده کوروب برای استفاده دیز چوکدم:
اولا آوردرلی بر قولا ق صیتی یاپار کی
بر بریه بر ایکی کره یاشوب آیردی. متعاقباً
بر فوران مدھش باشلادی. دومان، دومان...
اونفوروردی. خلقه جماعتک کوزلری کورمر
اولدی. دومان، دومان، دومان قالماسدی. «آه
من الفسه، حاله» دیه جاقردی؛ بو سفر بو
فریاد مؤثرله قولاقلرده بولادی. کندیسی عادلانه
بر یوقوندی و کاتبانه کوزلکری تنظیم ایدوب
طور خطبانه کی بر وضیعت کلامه آغاز ایلدی،
دیوردی:

افضل الکلام مائل و دل! ایسته سزه آرسوز
وجوق معنا. حال حاضر اداره — ندیه بلقیله —
او طارخانه چوربا سنه بکز که بر «دانا» مک
بانی صوبندن پیشمش اول... هر نه قدر
افشارده ذوق، لطافتی جاری ایدمه سوکوشک
پوری، قولا، «دانا!» مک پینیه قاریشیش
اوله یقندن اهل ذوق وطبعک مظهر اتفاقی
اولامز، شوبله برکناره چکوب دوکولی.
یوننه بیله نه عایت اولسون!

روح اداره: قایمه دبیلان برخلیطه مک اکثریت
تجانسندن تحلیل ایدیلر که اولورسه ایچنده کی منحل
ترکیب ذرات متخالفه، جان درحال باب طویلدن
چکوب چیقار یلیدر. هر حاله کوچوکده اولسه
قیصیره ده؛ عادلده، ظالمده اولسه یه غیر قابل
تساخ، تجانس اولی و ذراتک دفعیه معکوساً
متناسب عمل نافع عملی جاذبه مک جیبی تربیع
ایله بیادی.

حقده تدوین و تدوین سوله مک تماماً حق
وارد. قانونه و حقوق غیره تجاوز ایتدیکه
بر آدمی افکار و اعمالدن دولانی مؤاخذه
ایتمک، مشروطیت و حریت دکل، استبداد در.
بو کونکی مشورت جلیله من سایه سنده
هر وطنداش، کندی فکرینه موافق کان
شکل اداره سی مدح ایده بیلر. دکل خاقان
مطلوعی، ایسترسه فرعون بیله تجیل ایلر.
لکن سجاده احمدی ده او طور برکن دکل،
لکن جس کریم دینی آلت افتاع اولارق
قوللا متق اوزره جامعه ده وعظ ایدرکن دکل.
اومقامات مقدسه زماننده سیاستک آلدی
اشکاک ایجاباتندن اولارق، سیاست واداره
لوله لرندن، احتراصات و منافسات شایه لرندن
آزاده قالمق ایجاب ایدر. اگر معبدلر، افکار
مختلفه سیاسیته مک محل مناقشه سی اولورسه،
حالز نه یه منجر اولور؟ شوخلده بره سجدک
بر مناقشه صالوندن نه فرق قایلر؟

فرض ایدر که ایا صوفیوه وعظ ایدن
افندی ده موقرات، سلطان احمدی کی اتحادی
سایا به ددکی اهالی فرقه سنندن! شوخلده
مسجدک اوزرته: «بوراده وعظده موقرات
بره تسلیلری موجب به ویرلر، یاخود: اتحاد
بروغرا منه رعایت اولونور» دیسه یی یازمالی؟!
دیتک که معابده کی وعظله دیتی، اجتماعی
تاریخی، اخلاقی و اقتصادی اولمالی در.
شوراسی ده وارکه بزده خلق هنوز فکر
ایله اشخاصی تقریق ایدم یور. مشروطیتده
مبجل اولان، مثیلن رسمیه مک اقتدار ویا
عدم اقتدار لریله تحالف ایدم جهک اولان احوال
دکل، مشورت و حاکمیت ملیه اصولی در.
بوصولی [که دین اسلامک امر قطعیسی در.]

تکریم ایتمک شرطیه کیم ایسترسه اداره
واشخاصی تنقید ایتین. لکن کلجی
کیجی مثیلن سبیلله بر فکر دائم و ناظمی
استحقار دوغری دکدر، بوکون اندازمه سی
یکتمه دیکم ذوات، یارین چکیلر، اولونلری
لشخلاف ایدلرده کیدر، دیگر لری کلیر.
بوتحولات باشقا، تحول ایتمه یین حکمیه
باشقا شیلدر.

ایسته بویه واعظلر یوزندن اهالیز،
تنقیده مستحق اولان مثیلن واشخاص ایله
افکاری بر رینه قاریشدیریور، و بکه نیله
مدین احوالک اصول مشورندن ایلری
کلدیکنی ظن ایدیور.

ایسته شوا یضا حاکدن آکلا شیلر که باخاصه
طبقه عوامی، ایچنده بو وار لاندقاری غفلت
وعطالتدن قور تاراجق الک مهم عوامل،
کوی اماملری، واعظلر کی اهالی ایله دائما
تماسده بولونان و ناظم وجدان حکمنده اولان
کیمسلر ایکن، بو وظیفه مک عکس یاییورلر.
لکن قباحته، کیمک؟ هر حالده واعظلرک،
کوی اماملرینک دکل، قباحته، غشده الله

براز صبر، مک حاضر لیورم «دیور.
براز صوکر اچوجق اولدینی ایچین آجقنی
اونودیور، دیگر احتیاجاتندن برنی
خاطر لایور: «بیا! شکر ایسترم» دیه
آغلایور. هایدی بیکی جواب نه، اوغلم،
براز صبره شیمدی صاون آلیرم» والحاصل
هر فریاده، انجاز ایدیلر بر وعد.
ایسته راجلری بایانه، ملت آغلایان
یاوری» مقابلی طووناسلق» احوالی تصویر
آتش اولورز.

شیخ اسلام افندی، مدرسه لر دوزده لیجه یه،
عقید و عطلر و بره مک خدمت دین میدانه
کلتجه یه قدر، هیچ اولمزه سه ساده لسانه
طوونلر بره وعظ مجموعه سی» میدانه کتیرمه لی
ایلی. تاکه واعظله: «ایسته و بره جککیز
و وعظلر بو مجموعه ده یزلی در. بونک خارجه
اسرائیلیات حکایه ایدر که جز الاندیر یله جقدره
دیمک حق اولسون» نه چاره که بو قدر جق
برشی بیله یاییلمادی... و هیچ شبهه یوق که
معالیات اسلامیه دیکمه مک، حکمیات جلیله
احمدیه دن حصه آلتی آرزوی صافیه و وعظله
قوشان زوالی اهالیز، یوزده دوستان
نسبتده، بو ملت اسلامیه مک باعث نکیتی
اولان افسانه لری وعظ دیسه دیکمه مکده
و حقایق دینه نامه ییتی ایشیدمه مکده.
رفقای تحریریه مزین ری روسه طرفلرینه
برجولان یایمشدی. گو بیلر من بر واعظدن
شدته شکایت ایتیلر. سبی، سبی وعظک
شوما لده اولماسی:

«حضرت عیسی سیواونه چیقارکن بر
کوملکی بر ایکه سی وار ایش. دوردخی
کوکه قلمغه مجبور اولیش، زربار کوملکیله
برابر برده ایکه سی وارمش. یاسز؛ ای
اهالی! سزک بوقدر مالکیز وار! یارین
آخترده نه جواب ویرمککسکز؟»

کوبلی نک بری، شو وعظله یی کلادیرکن
یک ظریف بر ملاحظه در میان آیش و دیش:

— اگر خوجه مک سور لری طوونق لازم
نگسه، سؤال وجوابدن قور ترق ایچون آ نادن
دوغمه چیلایق کز مک لازم نگه جک...
خوش... بکده فضه کینمش «کلزیا!»

شیمدی بش اون پاره جر ایتمک ایچین
اهالی بی عشق فقر و سفاهته تشویق ایدن
شو زوالی واعظک جهل و غفلتدن دولانی
کندیسی وعظندن منعه حقمن اولیه سیله،
عتابه حقمن وارمی؟ نه اوکرشم ایسه
اونی سولیور. لکن واعظلرک هپی بو
قیلنده دکل، ایچلرنده وعظ دینی دیسه
دهامضر فکرلر صالحانلرده وار. بونلردن
بردانه سی رفیق تجرب من بالذات دیکمه مش
وونی کرسی وعظندن ایندیرمه مجبور
اولمشدر. بو واعظ: «اسکی اداره مک
یکسندن دهالی اولدینی» بر جوق دلائل
فاسده سردیله، و وعظ دینی حالدده اهالی یه
تلقین ایتدکه ایش.

واقعا هر وطنداش مک، اداره و سیاست

ظهر	عصر اول	اقتام اذان	عشا
د س	د س	د س	د س
۵۲۵	۹۰۹	۱۲۰۰	۱۳۷
۱۱	۱۲	۵۵	۶۴۶
۸	۲۳	۶	۲۳
طلوع	امساك		
۳۱	۴۷۱۰	برنجی خانه غروی	
۱۹	۵۳۴	ایکینجی زوالی ساعتدر	
	۳		

حیات سیاسی

وعظلر ایچین یاییلری؟

[شیخ الاسلام افندی یه تحاف]

الطوب: هیچ برشی! واقعا کین سنه،
صاحبش وعظلر ایدیلر سین دیسه برامرنامه
یاییلیدی، نا بیلر، واعظلری حسن انتخابه
حأمور ایدیلدی. فقط یوقدری، اسکی
حاکم ادامه سی دیمکدی، واسکی حال دوام
ایتدی.

عجا بر آدمه: «شونق شوبله یاپ، بونی
یوبله یی» دیمک ایله بولسز قار دوزده لری؟
یوبله بر طنده بولونتی ایچین، صوکدرجه
صافدل اولق ایجاب ایدر.

قرق سنه در: اسرائیلیات و خرافات
مضره ی زوالی اهالی یه وعظ دیسه دیکمه تن
وجانی حکایه قولکسیونی اطلاقه شایان اولان
آدملر یالکز دانی وعظ ایدیکز، دیمک کافی
ایدی؛ عجا او آدملر کوره آنی وعظ، کندی
حکایه لری دکل در؟

ایسته کین سنه شیخ الاسلام افندی طرفندن
یاییلان بویه تأثیری کورولیه جک صودن
بر تدبیر ایدی. بو سنه ایسه او قدرینه
نروم کورولمده... عجا کین سنه ویریلن
امرک نه تأثیر اجر ایتدیکنی، نه کی عمره لر
وردیکنی شیخ الاسلام افندی تفتیش و تدقیق
ایتدردی؟

اگر بویه بر زحمتی اختیار ایش اوله
ایدیلر، ذاناتا تیرسلیک بیدی اولان امردن
هیچ برنمه حاصل اولدینی آ کلارلردی.
اگر واعظلر من، قصد مضر وعظلر وروب
هیدلر یی کزله مکده اولسایدیلر، ایسته
اوقت باب مشیختن ویریلن امرک بر تأثیری
اولاییلیدی.

برسنه در، مدرسه لرک اصلاحی ایچین
مذاکره لر، قومیسونلر یاییلیدی، اورطه ده
برشی یوق. برسوری لاف، برسوری وعد،
برسوری جاننر تصورات و اشکال، ایسته
اور تاده اولان و اولاجق اولان ظلال و خیال!
افکار عمومی، احتیاجاتندن برنی در میان
ایتدی؟ همان موافقت، هایدی قومیسونلر،
اعضالر، مذاکره لر... نه صوکی؟
دیدک یا، هیچ!

برجوجق فرض ایدیکز که آج: «بابا!
آجقدهم دیسه آغلایور. بابا! پکی، اولادم،